MODERJORDEN

ORGAN FÖR SOCIAL KUNSKAP OCH BEFRIELSE

November 1922 | Redaktör och ansvarig utgivare: Eugen Albån, Silverhöjden. | Pris 15 öre.

UPTON SINCLAIR

EN KLASSKAMPENS SANNSKYLDIGE DIKTARE

Redan i tidiga år fick Upton Sinclair börja deltaga i kampen för tillfaron. Föräldrarna vore fattiga men likväl sörjde de för att gossen alltid hade en ren skjortkrage på sig och att han varje morgon hämtade ett exemplar av "New-York Sun". Det var en så nätt och vacker tidning tyckte gossen. Och vid 16 års ålder började han som reporter vid tidningen Evening Post. Han arbetade en vecka och förtjänade 2,67 dollar på att upptaga döds- och olycksfallsnotiser. Det var hans första och sista arbete som reporter. Sedan började han skriva noveller och artiklar. Under denna tid lärde han känna den värld i vilken man köper och säljer tankar, och han fann att denna värld var alltigenom rutten. Redaktörer och förläggare voro skojare och skälmar. Man stal tankarne ur hans alster, man lovade honom honorar, men höll inte löftena. Man försökte exploatera honom till att skriva skändliga och lögnaktiga saker, men hans sinne reagerade däremot och han nekade att tillfredställa den fördärvade smak som odlats av bourgeoisien. Så flydde den unge Sinclair ut i vildmarken tillsammans med sin unga hustru. De bodde en tid i ett tält och här skrev S. skådespelet Prins Hagen, i vilken han tolkade sitt förakt och hat mot det kapitalistiska samhället. Han fann ingen förläggare. Så återvände han till storstaden och stiftade ytterligare bekantskap med den vrånga kulturen. Han skrev "Arthur Stirlings dagbok", vilken handlar om en ung diktare som på grund av motgångar drivits till självmord. Boken blir välvilligt mottagen av kritiken, ty den utgavs anonymt.

Men så snart anonymiteten bröts vände sig kritiken mot författaren. Man ville icke erkänna honom som i Prins Hagen skrivit: Att se eder på knä! Att höra eder förgäves bedja om förbarmande! Ni fromma rövare! Ni folkets utsugare! Ni kvinnors och hjälplösa barns mördare! Vem har uppgjort spelreglerna? Vem har klätt dem i rättfärdighetens sken? Och helgat dem genom gudomliga och mänskliga lagar? Privategendomen var helig! Den läran skrev ni in i författningen, förkunnade ni i tidningarna och predikade ni från predikstolarna. Lönerna har ni pressat ned och priserna har ni skruvat upp — —".

Sinclairs nästa bok var "Manassas", en roman från inbördeskrigets dagar, om vilken Jack London skrev att det var det bästa han läst om inbördeskriget. Men kritiken var fortfarande Sinclairs fiende. På det sättet tvingades den unge författaren att övergiva sin önskan att skriva endast objektiv skönlitteratur. Han fann "att det är omöjligt att i vårt samhälle producera sann konst, Den moderna världen vet inte vad konst är; vad den kallade konst, var svindel, en parasitblomma, vars rot var rutten".*

Så avstod Sinclair från att producera "sann konst". I fläskpackarstaden Chicago, utbröt en lönestrid bland slakteriarbetarna. S. skrev ett upprop åt arbetarna. Uppropet trycktes av tidningen "Appeal to Reason" och spreds i 30,000 ex. bland slakteriarbetarna. Så erhöll Sinclair av "Appeal to Reason" 500 dollars, som han skulle ha att leva på medan han skrev en bok om slakterierna i Chicago.

Nåväl, Upton Sinclair skaffade sig arbete i slakterierna, arbetade där sju veckor och skrev sedan den bok, som gjorde hans namn känt i hela världen, nämligen "The Jungle". Den svenska översättningen "Vildmarken" torde vara läst av alla som i Sverige intressera sig för Sinclair. Boken om slakterierna i Chicago väckte allmänhetens avsky och förbittring gent emot förhållandena i slakterierna på samma gång som den till ursinne retade de kapitalistiska Intressenterna. Det är knappast någon bok i världslitteraturen som väckt ett så sensationellt uppseende som "The Jungle". Ledmotivet eller bakgrunden till denna bok är det sociala eländet och de sociala striderna. Ur dessas miljö skapar han sin egen sanna konst. Sinclair skriver själv om denna konst: "Dess första villkor är att den är självuppoffrande, dess känsla måste vara överströmmande, måste meddela sig med andra och skänka

*Ur Sinclairs självbiografiska roman "Kärlekens pilgrimsfärd".

dem glädje. Sann konst är nödvändigtvis *social*, såsom alltid de största konstverk varit: Det grekiska dramat, den gotiska katedralen — — resultatet av gemensamhetsarbete. Och hur skulle den moderna människan, denna ensamma roffande varg kunna i vår värld fatta ett sådant själstillstånd? Och vad skulle det bliva av honom om han trots detta skulle lyckas i denna varglagarnas värld? — — Han skulle, även om det kostade de största kval, döda konstnären inom sig och bliva en propagandist och i stället för att så dyrbara frön i en ofruktbar mark, börja bereda denna mark."

Dessa Upton Sinclairs lärorika ord borde beaktas av alla de unga författare som just i vår tid vandra lycksökarnas fåfängliga borgarstig och inte mäkta skapa det minsta av bestående värdel Först måste grunden läggas till allt som skall byggas! Röjningsarbetet o. grundläggningen! Sedan den konstnärliga byggnaden!

Så grep sig Upton Sinclair an med sitt stora verk, att skapa en revolutionär kritik i form av skönlitteratur gentemot den parasiterande klassens gudar. Det var hans önskan att störta tidens vulgära gudar och hjälpa framtidens folk till ett lyckligare liv. I denna anda har han skapat sina stora romaner, den nämnda "Vildmarken", vidare "Industribaronen", "Kung Kol", "Jimmie Higgins", "Hundra Procent". Vidare skådespelet "Prins Hagen" och "Maskinen". Vidare de stora romanerna "Sylvia" och "Sylvias äktenskap". Andra verk äro "Under religionens täckmantel", "Kärlekens pilgrimsfärd", "Industrirepubliken", "The Metropolis", "Samuel Sökaren", "Kung Midas", "The Overman", "Kolkriget" med flera. Samtliga dessa verk behandla kapitalismen, korruptionen, råheten, prostitutionen, utmaningen och nöden, den andliga såväl som den materiella, i världen. Vi stifta i dessa verk en intim bekantskap med massorna, arbetarna som måste sälja sig för usla löner, massorna, arbetarna, som hungra och kämpa för en sorglig tillvaro; vi möta hela mänskligheten i all dess förtvivlan och uselhet, svaghet och och motgång.. Vi möta dem, alla dessa som arbeta för andra och vi finna att deras hopp är och måste vara det enda, nämligen *socialismen*. Upton Sinclair har också utgivit en antologi om social-revolutionär litteratur omfattande icke mindre än 400 författare. Ett verk av Sinclair som inom den litterära världen väckt alldeles speciell uppmärksamhet, är en studie över den amerikanska journalismen. Boken kallas "The Brass Check" (= Mässingsbrickan). I amerikanska bordeller går det så till att den besökande betalar sin avgift vid kassan, erhåller här en mässingbricka, vilken han sedan lämnar åt den kvinna han önskar använda. När Sinclair givit sin bok detta namn, "Mässingbrickan", med tanken just på förhållandet vid bordellerna, kan man ana med vilka känslor han behandlat den mest korrumperande rörelsen i Amerika, nämligen tidningspressen.

Det verk som senast lämnat Upton Sinclairs hand är romanen "Man kallar mig Timmerman". Det är en humoristiskt framställd skildring av en dröm om att Jesus Kristus återkommit till världen. För Upton Sinclair är Jesus "den första revolutionären, den sociala rörelsens grundläggare, en man vars hela väsen var en hatets flamma gent emot rikedomen och rikedomens alla följder, mot rikedomens stolthet, de rikas lyx, rikedomens tyranni, en man som själv var en tiggare och pilgrim, en folkets man, de ringes vän som ständigt och på ett enkelt språk förbannade de rika." (Se "Vildmarken") Nu återkommer han som blev korsfäst för att han hade stört den kapitalistiska ordningen, han återkommer och stör åter den den sociala ordningen. I sällskap med filmkungar o. filmdrottningar, bolsjeviker och syndikalister ställer han till det ena galna upptåget efter den andra, talar på gatorna och förbannar de rikas samhälle. Men bourgeoisiens legodrängar gripa honom och behandla honom såsom en missdådare och Timmermannen flyr tillbaka till den plats, där han slipper se eller höra det folk han velat frälsa, han flyr tillbaka till det hus, kyrkan, vars stödjepelare hava förvandlat honom, Timmermannen, till en överstepräst för den privata äganderätten och den utpyntade värdigheten, en gudomlig sanktion för den moderna kommersiella civilisationens alla fasor och styggelser. Han flyr tillbaka till dem, som gjort juvelsmyckade bilder av honom, han flyr till de liderliga präster som bränna rökelse åt honom och till dessa industriens rövare, som bringa sina dollars som de stulit av hjälplösa kvinnors och barns arbete, för att bygga tempel åt honom och sitta i stoppade bänkar och lyssna, när hans läror uttydas av töckengudens profeter." (Se den amerikanska upplagans ord "The i Jungle".)

Det är kontentan av "Man kallar mig Timmerman". Det är en humoristiskt skriven bok, men den är till innehållet bittert allvarlig.

Av Upton Sinclairs verk har på svenska utkommit följande: "Vildmarken", "Samuel Sökaren", "Börsbaronen", "Industrirepubliken", "Kung Kol", "Jimmie Higgins", "Hundr procent", "Under religionens täckmantel" och nu senast "Man kallar mig Timmerman". De fem sistnämnda äro utgivna på Axel Holmströms förlag, vilket är det enda förlag som vinnlagt sig om att värdigt presentera den store amerikanske författaren i Sverige,

Eugen Albán.

—oo—

Konstantinopel.

Kampen om vattenvägarna som skilja Europa och mindre Asien är nästan lika gammal som mänskligheten historia och Englands intresse för Konstantinopel är lika gammalt som den engelska världspolitiken. Krimkriget. Rysk-Turkiska kriget. Rajafolkens befrielse som ledde till bildandet av Balkanstaterna. Allt har kretsat kring Konstantinopel. När lejonet (= Ryssland) förenade sig med Valfisken (= England) var det för att förskaffa England passage genom Dardanellerna. När den gula världsdjävulen (= England) offrade hekatomber av människor på Gallipolihalvön, så var det av begär till Konstantinopel. Genom Dardanellerna går vägen till de rika petroleumkällorna i Baku. När England inte lyckades erövra Dardanellerna beslöt Lloyd George spränga Turkiet i atomer. Men han har inte lyckats. Som en listig häxa har han stått och rört i häxkitteln på Balkan. Men när kitteln började koka o. sjuda måste han draga sig tillbaka.

Lloyd George har fallit, meddelade tidningarne härom dagen. Bravo; hut går hem!

David Lloyd George

är en av de mest osympatiska av alla de moderna ormpolitikens uppkomlingar. Lloyd George — Europas fridsstörare, den inbilske engelsmannen, den gula världspolitikens ärkedj—l föddes den 17 jan. 1863 i Manchester. Vid 18 års ålder blev han biträde på ett advokatkontor. 1889 blev han parlamentsledamot. 1905 blev han handelsminister. I egenskap av sådan "bilade" han hamnarbetarestrejken i London, så som en sann kapitalist "bilägger" en strejk. Hans vidare öden intressera oss inte. Lloyd George är en av historiens simplare figurer, en politisk gamin. Det var Lloyd George som en gång förkunnade att man skulle tömma Tysklands fickor och skära halsen av kejsaren. Nå väl; bättre vore att avslöja alla politiker och sedan skära halsen av dem. Vem har varit en större fähund än Lloyd George, Clemenceau och Poincaré? Kejsar Wilhelm var sannerligen inte mycket sämre.

Apropos Poincaré

som jag skrev om i förra numret i samband med den Väpnade fredens apoteos, så har han blivit föreslagen till Nobelpristagare, fredspristagare. Det hade jag kunnat profeterat om i min artikel, ty det är ju i full överensstämmelse med det kapitalistiska fredsprisets avsikter — att giva fredspriset åt de mest rovlystna människor. Roosevelt, vadaren i djurs och människors blod, fick ju av det norska stortinget mottaga fredpriset. President Wilson, som väl har än fler blodsoffer på sitt samhete, var ju också en prisvärd fredsmänniska. Wilson o. Branting — dessa båda pacifistiska charlataner och så Poincaré. Det är tre urtyper för den moderna socialpolitiken; imperialistisk, kapitalistisk och omvänt social, som den är. *Visus.*

—oo—

Det största trädet i världen, är ett cederträd i Kalifornien. Det är över tiotusen år gammalt, 92 meter högt och 32 meter i omkrets.

Livsintresse.

Jag har under sommaren idkat kroppsarbete eljest är jag till professionen tankearbetare.

Genom mitt kroppsarbete har jag på ett intimare sätt kommit i kontakt med arbetets son, än vad jag vid en skrivpulpet kunnat göra. Sida vid sida med honom har jag fått en aning om hans strävsamma arbete samt häpnat över den ringa betalningen. Alltnog, mina erfarenheter och iakttagelser inom mitt nya, tillfälliga arbetsområde har påverkat mig, att jag ofta ställt till mig själv den frågan: Hur kan det med sådant arbete och sådan lön vara ställt med hemtrevnaden och intressena utom arbetet?

Den frågan ställes nu till dig, arbetets man.

Har du någon hemtrevnad, har du några intressen utom det vardagliga, som kan förströ dig efter arbetstidens slut och utgöra en god handräckning i kampen mot det gråa här i livet och emot bitterheten, som tär på dig?

Är du en god levnadskonstnär månne? Vet du av att du inom dig har odlingsbar mark? Varje människa har det, men många låter tyvärr den andliga marken ligga i träda, — vilket sorgligt öde i våra dagar även drabbat marken i konkret betydelse. Men låtom oss återgå till den andliga åkern, där de onda tidernas tryck givit slöhetens ogräs frihet att frodas. — Ryck ogräset upp! Plöj några kraftiga fåror i åkern! Sätt sedan av kunskapens träd och bildningens vackra blomster och var förvissad om, att ditt åkerland skall giva dig både glädje och framgång och glöm ej, att jorden *är* god och kunskap är makt. —

För att i övrigt bliva en god levnadskonstnär fordras blott, säger en gammal svensk-amerikansk läkare, som nyligen gästat hemlandet, "att man går på händerna och är from till sinnelaget".

Denna goda regel i enkel levnadsfilosofi torde vara värd att beaktas och tillämpas åtminstone vad fromheten beträffar. Att gå på händerna torde för mången vara förenat med svårigheter. Men fromheten, den är något att taga vara på. Den är ett medel, varmed mången obehaglig figur avväpnas och faller till föga. Man förbluffar honom genom att visa ett leende ansikte. Man sätter sig över svårigheterna. De beröra en ej.

Ja, man må sannerligen akta sig för att bliva en slav under svårigheterna, ty den är en fiende som suger musten ur folket och splittrar det.

Må man skaffa sig en vid syn på tingen och ej uttömma sina krafter på allsköns förtretligheter.

Men för att bli harmonisk i berörda avseende fordras mycken träning: Var och en torde ha erfarit vad det vill säga att ha brått om en morgon och vid klädseln sakna sin skjortknapp. Man ilsknar till, ifall ej knappen dyker upp inom behaglig tid. Här har du ett enastående tillfälle att att träna dig i fromhet. "Den behagliga tiden" är överskriden, men i trots därav börjar du att metodiskt leta efter knappen.

Du svär icke, om du under letandet skulle tvingas möblera om hela rummet. Du blir ej heller överraskad, när du till slut finner att knappen hela tiden beskedligt sittat i sitt ordinarie knapphål. Kan du under sökandet efter knappen alltså behålla ditt lugn och sedan du funnit den, behålla ditt leende, då är du på väg att bliva stor.

För att få makt över andra måste man ha makt över sig själv. Först då och sedan man tillägnat sig kunskaper har man utsikter att nå en bättre ställning.

Anslå blott en halvtimma dagligen till studium. Du skall snart nog finna att du gör framsteg, låt vara små att börja med, och ditt intresse ökas. Du börjar att längta efter den där studiestunden och du kan konstatera sanningen av den gamla satsen: "Medan man äter, växer aptiten".

Medvetandet att kunna något utöver det vanliga, kommer dig att stiga i värde samt föda hos dig nöjdhetskänslor, som tack vare den själsliga spegelns förmåga av reflexrörelse, skola sätta sin prägel på din omgivning och därmed väsentligt öka hemtrevnaden, för vilken det är värt att slå ett slag. — Du börjar med andra ord, skörda frukterna av vad du sått i ditt åkerland. *Magnus.*

—oo—

Om det högre väsendet.

Har just nu omläst Stirner. Det är på samma sätt med Stirner som med Nietzsche: man upptäcker alltid nya synpunkter, nya pärlor vid varje visit man gör hos dessa tänkare. Det var just i kapitlet om anden i Stirners kritik av Feuerbach som det ljusnade litet i hjärnkontoret. Nu tänkte jag visserligen inte på den Feuerbachska motsättningen Gudmänniska, som Feuerbach gör till enhet, vilket kommer Stirner att benämna Feurbach "den siste teologen", emedan man genom att förlägga det högsta väsendet utom oss och kalla det Gud, som i kristendomen, eller intolka det i människan som hos Feuerbach i verkligheten inte blir fri från det gamla gudsbegreppet "vi bli endast Guds jordiska logi och mycket överlastade", enligt Stirners ord.

Vad jag tänkte på var förhållandet individen organisationerna emellan. Jag har på de sista fem åren knappast öppnat en tidning eller en bok där det icke talats om nödvändigheten att utbilda sig till individer, personligheter och självständiga människor. Inseende nödvändigheten i ett självständigt tänkande och handlande har jag efter min förmåga sökt bli min egen, utan att därför inkräkta på andras rätt. Men det var ett svårt kapitel. Det fanns något som hette program, läror, principförklaringar, institutioner och kring allt detta en väl beväpnad livvakt. När jag sökte påvisa bundenheten i allt detta drogs svärden ur skidorna och alla ställde sig en garde kring sin Gud: organisationerna, programmen etc.

Nutidens materialister och ateister hade borträjt det gamla kristna gudsbegreppet "det högre väsendet", men endast för att ersätta det med ett nytt. Människan fick inte bliva sig själv, fick inte bliva stark, bliva sin egen gud. Endera blev han en boning för Gud, eller blev organistionen gud och han avhängig denna — i båda fallen blev människan intet, Gud allt. Ateisten och den kristna behövde båda kyrka, båda voro de samma gamla människor som behövde en frälsare. "Icke blott arkvisdom utan även dess vanvett bryter ut i oss — svårt är att vara människa" (Nietzsche).

Ivar Lundberg.

Sprid "MODERJORDEN"

BREVLÅDA.

Av utrymmesskäl måste John Englunds dikt överstå till nästa nummer.

Gudsbegrepp eller förnuft.

Var det den i min spädа barnasjäl spirande reflektionsförmågan som lärde mig fatta gudsbegreppet?

Utvecklade Gud mitt förnuft till att fatta honom sådan han var, eller var det mitt förnuft som gav mig en föreställning om honom? Det senare måste vara fallet.

Varför? Därför att jag föddes i Sverige, som är kristet land.

Skulle Gud hava uppenbarat sig för mig som kristen Gud, om jag varit född i Indien, Persien, eller Egypten.

Visst icke. Hade jag fötts vid Gangesflodens eller Iradavis stränder, så hade Gud uppenbarat sig för mig som Brama eller Buddha. Vore jag född i Persien, dyrkade jag Zoroaster och som ett barn av basutonegrer hade jag ej ännu lärt mig fatta begreppet Gud, än mindre fatta hans allvisa plan med mig och den övriga skapelsen på samma sätt som jag nu förstår o. uppfattar den.

Vad bevisar mig då detta att gudsbegreppet växlar i överensstämmelse med ortsuppfattning o. folkens lägre eller högre kultur?

Jo, att gudsbegreppet hos mig endast är en inlärd föreställning, som tillförts mig, som alla andra begrepp, av dem, vilka hade min undervisning om hand, och att gudsbegreppet icke växt ut inifrån gen. utveckling av någon i livsfröet nedlagd eller nedärvd egenskap.

Om dessa fostrare lärt mig att betrakta Gud i solen, månen, stjärnorna, eller uppstyltat någon annan Gud i mitt oreflekterande barnasinne, så hade mitt gudsbegrepp blivit sådant. Den egensinnige, hämndgirige, kristna guden hade under sådana förhållanden icke uppenbarat sig för mig; den allsmäktige maktlystne icke blev född: delar av den judiska fornhistorien hade jag ej uppfattat som gudsväsendets orubbliga vilja och för denna min okunnighet om den "rätte" guden skulle jag då varit dömnd att utrotas från jorden o. hänvisad till osaligas vistelseort efter döden.

Visst ligger det gudomlig rättvisa i föreställningen att hela folkraser skola kastas i ett evigt fängelse och underkastas evig tortyr, därför att de fötts i ett land där patriarkernas Gud ej blivit erkänd, eller, att jag skulle få utstå samma straff om jag bibringats ett orätt gudsbegrepp av okunniga lärare — förnuftet reser sig i indignerad protest mot ett all moralisk rättskänsla kränkande gudsbegrepp — mitt förnuft blir kontrollanten för mina handlingar; förnuftet i mig blir befallande Gud ock genom förnuftet fattar jag Gud i mig själv. *John Forslund*

SYNDIKALISM — ANARKISM.

I "Arbetaren" för den 30 sept., 1 och 2 okt. har Frans Severin i trenne ledande artiklar behandlat ämnet "Syndikalism — Anarkism", och om jag bortser från de alldeles onödiga spydigheter o. insinuationer förf. riktat mot G. Sjöström, är artikelserien mycket intressant. Det ligger ett i högsta grad simpelt karaktärsdrag i svensken, nämnligen småaktighet och avundsjuka. På grund av att Sjöström i "Brand" givit uttryck åt detta, när han talar om det grovarbete ungsocialisterna utfört åt syndikalismen och klagar över att ungsocialisterna nu inte duga längre åt dem som kommit till och kunna njuta av den fulla lönen (inom S. A. C.), anser sig Severin som god svensk nödsakad behandla Sjöström så som ett "misskänt snille" m. m. Den eljest sansade Severin hade gärna kunnat bespara sig detta känsloutbrott. Eljest var artikelserien bra och med Fritz Jonssons tilllägg och några artiklar i Brand har frågan om Syndikalismen och Anarkism fått en sund utluftning. Jag tar mig friheten att ur F. S:s första artikel göra följande utdrag:

"S. A. C. och den svenska syndikalismen är ingen skapelse av ungsocialismen. — — Det finns enskilda ungsocialister som nedlagt ett intresserat och gediget arbete för syndikalsmen, men det är sådana som redan för länge sedan mer eller mindre ostentativt ogillat mycket av partiet och partiorganets agitation —. Det skulle också vara egendomligt om ur den propaganda som under tiden Hinke Bergegren var centralfigur bedrevs av partiet och dess organ, skulle kunna uppstå någon fast organisation eller någon grundmurad åskådning. Hinke Bergegren representerade den förnuftsblottade revolutionsromantik, som sorglöst lekte på de sociala problemens yta — —. Frånsett Albert Jensens och Ivan Oljelunds redaktörsperioder har Brand varit och är den stora men tomma frasens organ". Denna hänsynslösa karaktäristik måste man anse vara i det stora hela riktig. Dock är det orätt att F. S. glömt nämna den betydelse G. H:son Holmberg vissa tider haft för Brand. Med lite god vilja hade F. S. också kunnat bekväma sig till att erkänna att Brands nuvarande redaktör C. J. Björklund verkligen bemödat sig om att icke låta Brand vara ett "fras"-organ. Den egentliga frasmakaren inom ungsocialismen har alltid varit Hinke Bergegren och han har också alltid varit konsekvent fiende till syndikalismen. Han har praktiskt taget hatat S. A. C. Därom skulle jag kunna berätta åtskilligt, alltifrån den tid Gustav Sjöström var redaktör för "Syndikalisten" intill sen datum.

Om vi nu erkänna ungsocialismens alla svagheter, så skola vi dock icke glömma densammas starka sidor. Ungsocialismen, även den frasrika, har haft sin stora, stora betydelse för arbetareklassens väckande. Den har kanske gjort sin plikt och då må väl Mohren gå. Sådan är livets hårda lag. Ingen behövde gräma sig för att han ej får njuta den fulla lönen. Ty det är sannerligen inte för fett, där dessa löner utbetalas! Om vi så skulle vilja leverera en negativ kritik även över syndikalismen i Sverige; så skulle vi kanske inte bli mycket mildare än Severin varit mot ungsocialismen. Det har visserligen skrutits kollosalt i de olika årsberättelserna, men undersöker man närmare så är det mycket som varit luft även inom S, A. C. Och mycket fraser, stora, tjocka och stundom avskräckande fraser. Men trots detta har S. A. C. utvecklats, stabiliserats och blivit en relativt god organisation. Fast ännu brister det ofantligt mycket. En sann organisation måste man ställa höga krav på. Jag har i "Syndikalisten" en gång skrivit en särskild artikel om det präktiga ordet organisation. Som organisationssinnet ligger mig i blodet och som jag särskilt utbildats till organisationsmänniska (d. v. s. inom det praktiskt ekonomiska livet) är det mig ett särskilt livsbehov att få tala därom till människor som icke kunna finna en väg till en bättre ordning på något annat sätt. Huruvida jag i den delen är syndikalist eller ungsocialist eller anarkist, det finner jag löjligt att diskutera om. Bättre än att diskutera eller träta om detta är att påvisa hur det praktiska arbetet skall organiseras, hur skogar skola skötas, gruvor bearbetas, jordbruk drivas, fabriker ledas, studiecirklar bildas, språkstudier grundläggas, kunskap i anatomi, fysik, kemi o. s. v. inhämtas. Att ägna sina krafter åt detta organisationsverk i social anda. det må väl vara syndikalism, o. att icke låta sig hindras av vare sig djävulens eller världens makter, det må väl vara anarkism, kanske.

DEN HEMLÖSES NATT.

Och det var mörkt och svarta moln,
De tindrande stjärnorna döljde.
Jag ensam gick genom öde skog,
och minnena stumt mig följde.
Tystnaden djup uti mörkret sam,
Medan jag gick genom skogen fram.
Och mörkret min vandring höljde.

Och det var kallt. En bister vind,
Svepte i isbark igenom snåren;
Där fram jag gick genom öde skog,
Med rimfrost i grånande håren.
Magen led utav hungerns kval —
En kaka jag likväl i förgår stal.
Och gamarna följa i spåren.

Visst är det hemskt, att jag lider nöd,
att jag fryser och svälter tillika;
Och hatet det växer i samma mån
Mot mänskorna grymma och rika.
Skönt slumra dessa i svandunssäng,
Medan jag vandrar på rimmig äng.
Och ändock så föddes vi lika.

Han stal min lott, denne ärans man,
Som nu njuter av överflödet.
Och hotande lyftes förfrusen arm,
Till kampen för livet och brödet.
I fetma han lider och våndas och tror
— jag lyfte min hand i natten och svor,
Att rycka undan det stödet.

Jag sökte en gång i hans ladugård
Ett skydd för min domnade hydda.
Ett koppel hundar mig jagade bort;
De satts att den rike beskydda.
Den gången jag svor uti ädel harm,
att slita hans hjärta utur hans barm,
Trots hundar och Gud honom skydda.

Och ännu så går jag på öde äng,
Och fryser och svälter tillika.
Och tjuven han vilar i svandunssäng,
Men eden jag vill ej svika.
Jag hämnas skall mitt stulna bröd,
Tillsammans med andra som lida nöd.
Men fötts med den rike — lika.

JOHN FORSLUND.

Men vill man bara vara en teoretiker kan man naturligtvis diskutera anarkism och syndikalism i det oändliga. Några tidningsspalter äro därtill icke lämpliga. Även en starkt koncentrerad avhandling skulle svälla ut till ett digert verk. Om man vill taga risken att försöka behandla anarkismens teori, väsen, taktik, våldsåskådning etc. och jämföra detta med syndikalismen och så inte ta till mer än några spalt, och därmed avfärda frågan — — så, ja, hur skall jag nu uttrycka mig, jo, så börjar det lukta demagogi. Severin må ursäkta mig detta uttryck, men jag menar att Severin, helt säkert är tillräckligt studerad för att kunna skriva en avhandling om syndikalism och anarkism, i st. f. att slänga ut tankarna i ett par tidningsledare, i vilken form ett så omfattande ämne blir missuppfattat, och jag är övertygad om att just anarkismen, som redan förut är så misskänd bland de småborgerliga människor, som kallas svenskar, blivit ännu mer misskrediterad. Och sådant är orätt.

För oss andra, som sedan barnsben veta, hava lärt oss, genom studier och erfarenhet att anarkismen är uttrycket för den högsta livsvisdomen, att anarkismen är den evigt, klart lysande stjärnan för de högsta mänskliga idealen, att anarkismen är den sannaste frihetsanden, att anarkistisk kommunism är, *vetenskap*, kemi, fysik, matematik, biologi, agronomi o. s. v. om hur det ekonomiska livet bör ordnas socialt, eller hur vi borde försöka ordna det o. s. v. För oss ha *inte* artiklarna varit missvisande. Det har för oss varit intressant att taga del av desamma. De ha icke det minsta kunnat rubba vår hänförelse för anarkismen, men kanske de i stället kunna bidraga till att klara begreppen hos en hel del ungsocialister. Det finns många ungsocialister, som aldrig varit och icke äro anarkister. Inom de olika soc.-demokratiska partien finnas en hel massa f. d. ungsocialister, som aldrig varit annat än radikala soc.-demokrater. Det finns än idag en mängd ungsocialister som endast äro landsorganisationens mjölkkor, för att använda min vän Hellboms i Borlänge uttryck o. s. v.

TÖRNESTIGEN.

Blott i smärta själen växer,
blott i kval blir anden stark.
Överflödet när ej tankar —
Furan trivs i bergig mark.
Vill du stora tankar tänka
stig då ned bland brist och nöd.
Tro ej att du vinner lycka
i ett kroppsligt överflöd.

Runda magar, dubbla hakor,
kläder av ett kostbart tyg,
ser du blott hos egennyttan,
pösande och dryg.
Fann du nån'sin djupa tankar,
fann du ett förnuftigt ord.
hos den bålde riddersmannen,
av ett läckert dukat bord?

Vin och kvinnor icke sällan
vållat rikens undergång.
Fastän svultna skalder hyllat
lasten med en sång.
Men det bästa som är skapat,
verk som trotsat tid och död,
alltid skapats fram av mänskor
lidande av yttre nöd.

Hårt är stålet, genom elden
gick dess väg till styrka fram.
Över kval och vedermödor
kämpen seger vann.
Härdad genom tvivlets gissel
och av nederlagen lärd,
är han redo kämpa ensam
mot en vrång och bister värld.

Så går vägen upp till frihet
ur förtryckets mörka dal.
Tvärs igenom underjordens
faror, sorg och kval.
Det är törnestigen bröder.
blod och tårar kräver den,
och en namnlös grav i mullen
för dess vandringsmän.

Ivar Lundberg.

Syndikalismen är förvisso sig själv nog, och ungsocialismen behöver en grundlig begreppsventilering. Skall denna icke kunna försiggå utan en mängd personliga intrigspel, smutskastning och falska beskyllningar? Den ene söker peta den andre för att komma åt hans postion, den ene förhindrar den andre från att säga sin mening. Den ene gynnar den andre bara för att själv ha förmån därav. Den ena dagen hålles ett i hast hopkommet möte för att någon viss misshaglig skall hudflängas. Den ena dagen komma protester från ena eller andra hållet mot den eller den, och stundom fordrar man i frihetens heliga namn munkavle på den misshaglige. Ovanpå allt detta elände råder en ännu värre feghet. Ingen törs säga vad han egentligen vill. Redaktör Björklund törs inte säga vad han i själva verket tänker. Strax komma klubbmöten med idiotiska protester. I de olika tidningarna törs man inte ta in det ena eller det andra. "Författarna få själva ansvara för sina artiklar", påpekas extra. Precis som om det inte vore en självklar sak! I proletärernas eget organ måste finnas en "fri spalt". Det är ju komiskt. Feghet, skumraskpolitik, jobbsökeri, småaktigheter, kotteriintriger! Mest feghet och månhet om att få en "fast avlönad plats". Om det är någon som "skäller ned" en annan, så kan man i de flesta fall misstänka att han gör det endast för att få den andres plats.

Till och med i den stora diskussionen om syndikalism och anarkism, som borde ha varit så sublim och ädel, löper den fula tråden igenom. Personliga intrigspel alltigenom! Ändå skrikes det i högan sky att inga personligheter få förekomma! Det är ormar överallt, ormar som rulla ihop sig och spy gift ur maskstungna tänder. Nej, fram med personlighetsandan.

Forts. å sid. 7.

Det heliga äktenskapet.

1) Det är en stundom genom kärlek framkallad laglig förening mellan man och kvinna; en förening som gäller även för förhållanden som inte ha med kärlek att göra.

2) Det är en uppfattning att det måste finnas en överhet till att reglementera det könsumgänge som har till uppgift att avla statsmedborgare.

3) Det är den tron att Gud i anslutning till någon slags dualistisk filosofi fann det nödvändigt att skapa *två* varelser, två olika varelser, två ofullkomliga varelser, som tillsammans skulle kunna avla fullkomliga människor, nej, ofullkomliga d. v. s. halvor. Varför skulle inte en människa ensam kunna avla barn? Eller varför kunde det inte ha varit så att det fordrats tre personer för att frambringa en fjärde?

"I begynnelsen" fanns det inget heligt äktenskap för "två o. två". Det fanns i stället äktenskapsföreningar utan personligt ansvar. Hos skytiska och etiopiska folk hade mannens manliga släktingar en viss andel i hustrun och på det sättet var faderskapet svårt att bestämma, men det var inte kinkigt. Barnen ärvde inte fadern utan moderns broder! Konstiga bestämmelser.

I gamla tider var äktenskapet egentligen ingenting annat än ett slags slaveri för kvinnan. Hon fick arbeta hårt för mannen, som mest övade sig i jakt och krig. Ofta jagade de just kvinnor. Kvinnoövandet är ursprunget till äktenskapet, och förekommer i vissa former än i dag.

Polygami eller det äktenskapet i vilket mannen har flera hustrur förekommer framför allt i Orienten. Mohammedanernas koran bestämmer att varje karl skall ha fyra riktiga hustrur och dessutom så många älskarinnor han behagar. Det är inte ovanligt att en österländsk *padischa* har tusen hustrur. Att han kan behärska så många förefaller väl underligt för oss, som kanske ha nog så svårt att klara en hustru! När ungturkarna jagade ut Abdul Hamid från Seraljen vid Gyllene Hornet, så läto de honom taga med sig "blott" 12 hustrur. Det lär ha varit ena "väldigt rara lammungar".

Judarne hava också fordom levat i polygami, men efter babyloniska fångenskapen upphörde månggiftet. I den patriarkaliska tiden fick mannen köpa en hustru eller arbeta sig till henne. Jakob tjänade hos Laban två gånger sju år för Lea och Rakel.

Det omtalas inte om han fick göra mer än 8-timmarsskift hos sin svärfar!

Hos grekerna, romarna och germanerna vann det monogamiska (engiftet) äktenskapet tidigt insteg. Men grekerna hålla sig också med älskarinnor. Hetärerna vor mycket lovprisade i det antika Hellas.

Lykurgus ansåg att äktenskapet var en medborgarplikt. Den som friade så sent att han inte hade utsikter till att bliva fader — blev offentligen åtalad!

I Rom fanns det flera stränga lagar angående giftermålet. En patricier fick exempelvis inte gifta sig med en plebej.

Hos våra förfäder har den äktenskapliga troheten varit starkast utpräglad, men det ser ut som om den höll på att försvinna. Nu för tiden leves det allt mycket "huller om buller". Den gamla vackra, stolta och okuvliga kärleken och troheten är numera allt för sällsynt. Praktiskt taget existerar ingen sann kärlek. Livet är så bekymmersamt, jäktigt och uppslitande att människorna inte har tid till att lära känna någon stor och sann kärlek.

Det finns något som heter polyandri, d. ä. äktenskap i vilket kvinnan har flera män. I Tibet och Främre Indien förekommer detta. Där är det vanligt att två eller flera bröder av sparsamhetsskäl hålla sig med en hustru gemensamt. Det är egentligen inte alls så tokigt. Det förekommer ju polyandri även hos oss men av helt andra skäl, ingalunda ädlare skäl. Om det över huvud taget finns några skäl för våra människor att ordna äktenskapsförhållandena. Det är som sagt allt för mycket "huller om buller". Det fattas ändamål och avsikt. Det fattas ideal o. strävan. Det fattas kärlek och glädje. Allt har blivit tråkigt och innehållslöst. Man bara jagar från det ena till det andra. Prostitutionen är simpel och kall. Äktenskapet är banalt och fånigt. Homosexulism o. onani florerar allerstädes. Kärlek, den som går i döden, den som vågar allt, den som lider tyst, den som ensam kan skapa, den som allena gör livet värt att leva och som också gör livet värt att dö för — — var finnes den — —.

V—s.

Rekvirera

de två broschyrerna ***"Mänskliga rättigheter"*** *och* ***"Världskriget och revolutionernas hemligheter"*** *av E. Albán. Pris pr st. 25 öre. Kommissionärer 30 proc.*

Författarens adress är SILVERHÖJDEN.

Då "försynen" tröttnade på eländet.

Tidigt den gråa höstmorgonen samla sig arbetarne omkring den gamla gruvöppningen för att ännu en gång fresta försynens oändliga tålamod. Iförda sina gruvkläder packar de sig samman i det halvmörka hissrummet, där golvet är en enda rutten massa över vilken dragits ett par runda slippriga stockar, de enda, som ännu ha någon bärkraft.

Under detta ruttna överbygge en gapande avgrund på 390 meter. Arbetarna tänka ej därpå, där de trängas omkring i hissöppningen, då hissarna börja röra sig och den ena gruppen efter den andra försvinner i jordens innandöme.

Det är länge sedan gruvledningen var på det klara med det livsfarliga i att fortsätta med arbetet under så uppenbart likgiltig förhållanden. Då ramlade ett gammalt verk omkull till sist, men försynen vakade den gången och inget liv spilldes, fastän sammanstötningen skedde under pågående arbete och kunnat kräva många arbetares liv. Omedelbart efter denna händelse besöktes platsen av en person, som visst hade något slags överinseende beträffande arbetarnes liv och trygghet. Det är många år sedan dess och från den dagen har den genomruttna överbyggnaden varit förbjudén att beträda för utomstående, ej heller har någon sådan tillåtits gå ned i gruvan; det mäktiga bolaget har skiljt på andras liv och ej räknat så noga med sina egna arbetares.

Nåväl! Härovan nämnda morgon hände det så länge fruktade. Icke i något sammanstörtande av det fallfärdiga rucklet utan nere under jorden, där samma likgiltighet varit rådande. Där har bedrivits ett arbete vid en ny ort och det har länge betraktats mycdet farligt detta arbete men dock fortfarit, tills den stora olyckan hände att berget sammanstörtade och dödade två unga liv och gjorde ett tredje till krympling.

Gruvfogden hade kort förut besiktigat berget men som vanligt låtit sin okunnighet ersättas av hoppet om en allgod försyn, vilken dock ej fått ställföreträda gruvfogden på avlöningsdagarna.

Även nu hade flera liv kunnat förintas, men slumpen, ej försynens kompetens och vakenhet, räddade dem.

Nu kom också i ett tag den som misstänkes vara den som har ansvaret för arbetarnas liv, nu kom han igen efter flera år och konstaterade att "ren olyckshändelse" förelåg.

Det frågas och det med rätt, varför denna person skall vara framme just sedan en olycka skett och det viskas om att han är någon slags yrkesinspektör för gruvan, men ingen i gruvan vill tro detta, medan nämnde person som sagt blott inträffar för att inregistrera en timad olycka, ej för att söka förebygga den.

Två unga arbetare har stoppats ned i mullen. Friska och kraftiga voro de till blott för några dagar sedan. Kamrater voro de — organiserade. Vid graven står gamla kvinnor, som förlorat sitt enda stöd. Kamraterna har ej blåst signal till protest mot ruttenheten och liknöjdheten. De frukta för arbetslösheten. Ett liv — två liv — två platser lediga — en stympad — tre platser — där kamratskapet; hungriga vargars kamratskap!

Medan moder Svea förlorat tvenne av sina bästa hjältar, medan den tredje ligger stympad på sjukhuset, trängas tre nya kamrater vid den fallfärdiga bryggan över avgrunden, trängas om att komma med, djupt ned, till de farliga orterna, trängas om att komma under ledning av en gruvfogde, som kompletterar sin oförmåga med hoppet om försynen, trängas om att komma i den gruva där tillsyningsmannen och de som bära ansvaret för arbetarnas liv var gång nya olyckor händer, trängas om att vräka undan bergmassorna som nyss förut krossat deras kamrater. — Den enes död den andres svältkaka!

Urban Wrede.

—oo—

I hela Europa finnes omkring 45 millioner hästkrafter i vattenfallen. Av dessa utnyttjas ännu blatt 19 proc. Sverige beräknas ha omkring 5 millioner vattenfallshästkrafter, men utnyttjar endast en fjärdedel.

Varmed mannen avlar, därmed dödar kvinnan.

(Forts. från Okt.-nr av Moderjorden).

I föreg. artikel påpekades ett förhållande mellan de safter, som alstras i de kvinnliga könsorganen och de manliga befruktningskropparna och det vi påpekade var ett av naturvetenskapens allra senaste rön, ännu icke känt i vårt land ens av experterna. Här skola vi påpeka en annan sak, som på visst sätt står i samband med det i föreg. n:r omtalade och varom även råder stor missuppfattning.

Hittills har man allmänt trott, att livmodern är retbar. Man har antagit att det funnits en centralplats för en närvreflez till livmodern. Detta antagande har narrat en hel del personer att skriva o. tala om att livmodern genom en retning på de motoriska nerverna, i det ögonblick den könsliga avspänningen inträffar, skulle utföra "snappande rörelser". Bland dem som idissla denna uppfattning äro Anton Nyström och Hinke Bergegren. Den senare som är en i högsta grad ytligt bildad autodidakt, skulle vi icke hava nämnt om inte hans skrift "Medel mot för stor barnskara" vore spridd i en så stor upplaga. De som anföra nämnda villfarelse mena, att under orgasmen (könskänslornas höjdpunkt) löser sig en s. k. slempropp ur livmoderns hals, medan livmodern gör en sugande rörelse liksom ett slags polyp och suger till sig de manliga sädeskropparna. Vad en sådan rörelse skulle tjäna till kunna herrarna försöka berätta för dem som tro på sexuella spökhistorier, men inte för en tänkande människa. Av följande enkla själ kan man begripa att livmodern inte utför några "snappande rörelser".

1) Den saknar känslonerver o. kan inte utföra några rörelser alls.

Om livmodern hade känslonerver hur skulle en kvinna då kunna gå havande?

2) Det är i regel så att de under könsakten mest upprörda kvinnorna *inte* bliva befruktade. (Se föreg. art.)

3) Det är vanligen så, att s. k. kalla kvinnor mycket lätt bli i grosses.

4) En bedövad (med bedövningsmedel) kvinna kan på konstlad väg befruktas, följaktligen ha känslonerverna ingen betydelse för befruktningen.

5) Kvinnor kunna bliva havande genom våldtäkt. Redan i Mardrus roman "Tusen nätter" omtalas och lovprisas en kvinna som blivit havande genom våldtäkt emedan hon då var oskyldig inför Allah.

6) De manliga sädeskropparna äro utrustade med självständig rörelseförmåga och behöver ingen annan hjälp för att nå sin bestämmelse, och i naturen förekommer aldrig två organ för samma sak, som ett organ kan utföra. *Visus.*

❖❖❖

Litteratur.

Man kallar mig Timmerman. En berättelse om Jesu återkomst. Av Upton Sinclair.
(Se texten sid. 1).
Pris häft. kr. 3,25. Inb. kr. 5,50. Axel Holmströms förl., Stockholm.

Fackföreningarna och Antimilitarismen, av C. J. Björklund.

Det är en kort, klar och god framställning, som börjar med en apell till alla fredsvänner och antimilitarister, därefter följer en redogörelse för olika händelser här i Sverige och utlandet, varunder militarismen tjänstgjort som arbetarklassens bödel. Det är i högsta grad intressanta upplysningar, som till full evidens bevisa att militarismen alltid är den härskande klassens legodräng vilken användes att nedslå alla verkliga och sanna frihetssträvanden. Så följer ett kapitel om fackföreningarnas antimilitarism. Broschyren avslutas med en maning till kvinnorna i fackföreningarna. Må kvinnorna höra denna maning och deltaga liksom männen i den sociala kampen. Det fattas så rysligt mycket, kära kvinnor!

Broschyren är 32-sidig och kostar 50 öre. Rekvirera från Brands förlag. Kan också rekvireras från "Moderjordens" exp.

S. A. C:s Arbetarkalender 1923. (Bokförlaget Federativ). Utan tvivel årets mest gedigna kalender, redigerad som den är av den högt bildade författaren G. H:son Holmberg. Priset 2,75 är billigt.

Ett sunt föräldraskap, en bok för äkta makar av Marie C. Stopes. Förkortad översättning från engelskan. Omkr. 40 sid. Pris 1 kr. Frams förlag.

Broschyren är rekommenderad av dr. Anton Nyström. Jag har åtskilligt att anmärka mot innehållet. Sålunda förekomma en hel del vetenskapliga påståenden som äro alldeles för gamla, vilket författarinnan Stopes icke känner till och som den alltför gamla dr Nyström inte heller lärt sig, exempelvis uppgifterna om sädeskropparnas befruktningsduglighet, sid. 37—38. Det är alldeles uppåt väggarna galet. Det är som om en okunnig lekman skrivit det. Flera sådana rent vetenskapliga felaktigheter kunde jag påpeka. Samtidigt ville jag också anmärka på en del fåniga uttryck ex. detta. "Ingången till slidan kan en gift kvinna lätt urskilja". Varför just en gift kvinna?!

Broschyren bör i alla fall spridas bland fattigt och okunnigt folk, ty även om en eller annan vetenskaplig term inte är alldeles riktigt, behöva de fattiga och okunniga dock den väsentliga upplysningen, om hur de skola inskränka barnalstringen.

E. A—b—n.

❖❖

Forts. från sid. 5.

Skilj sak från sak och person från person. Förr blir det aldrig någon frisk luft i det här landet. Solidariteten, förtroendet, den goda viljan undergrävas och kamplusten, som skulle vara det förnämsta inom de stolta klasskamporganisationerna tynar av såväl inom S. A. C. som U. S. P. I så fall är det högst ofruktbart att diskutera syndikalism och anarkism.

Eugen Albán.

REALISERAS.
Ett parti barnmössor från Kr. 1—1,50. Krimmermössor 3 kr. Sportmössor från 3 kr. I
HANNA OLSSONS
HATT- & MÖSSAFFÄR
BLÅRNS. GRÄNGESBERG.

Ad. Blomquists Fotografiatelier
Rekommenderas
STILFULLA FÖRSTORINGAR SAMT FRAMKALLNING OCH KOPIERING TILL AMATÖRER UTFÖRES OMSORGSFULLT

Vid behov av
Hederspresenter
i alla prislägen
kom ihåg
Stefan Andersons
Ur- & Guldsmedsaffär
Rt. 65. Grängesberg Rt. 65.

God Svensk Frukt
Färsk Fisk
finnes alltid hos
IDA LINDGRENS FRUKTAFFÄR
Blårns, Grängesberg

STÄLLBERG.
MÖBLER
till lägsta pris och förmånligaste avbetalning
hos
T. H. CARLSON
STÄLLBERG

Huskvarna Sy- & Stickmaskiner
T. H. CARLSSON
STÄLLBERG

PRENUMERERA
PÅ
MODERJORDEN
hos prenumerantsamlarna.
Helt år Kr 1:75, halvt år 90 öre
Bliv kommissionär för MODERJORDEN.
Begär kommissionärsvilkor för lösnummersförsäljning och prenumerantupptagning.
Moderjorden, adr.: Silverhöjden

En av årets märkligaste böcker är den världsberömde författaren
Upton Sinclairs
nya bok
MAN KALLAR MIG TIMMERMAN.
En historia om Kristi återkomst.
Den är oerhört spännande och fängslar läsarens intresse från första till sista sidan.
Pris: häftad kr. 3:25, inbunden i imiterade halvfranska band kr. 5:50.
Återförsäljare erhålla 30 proc. rabatt.
Fraktfritt då minst 10 ex. rekvireras.
AXEL HOLMSTRÖMS FÖRL.
Hagagatan 16
STOCKHOLM

MODERJORDENS
JULNUMMER
utkommer den 1 Dec.
Priset blir 25 och redovisas med 18 öre.
Rekvirera i tid från Moderjordens exp. adress: Silverhöjden.

SAMMANTRÄDEN

Grängesbergs Lokala Samorganisation

avhåller

möte i Folkets Hus B-sal 2:dra Söndagen kl. 11 f. m. 4:de Söndagen kl. 2 e. m. i varje månad.

Nya medlemmar vinna inträde vid de ord. mötena.

Arbetslösa medlemmar i Grängesbergs L. S. måste låta stämpla sina böcker en gång i varje månad.

Grängesbergs Lok. Samorganisation.
H. Bölja, kassör, St. Hagen 18.

Grängesbergs Anarkistiska Förening

avhåller möte i Folkets Hus D-sal

1:sta och 3:dje söndagen i månaden kl. 11 f. m.

Nya medlemmar vinna inträde.

MODERJORDEN
Organ för social kunskap och befrielse.
Utgives av Grängesbergs Anarkistiska Förening
Adress: Silverhöjden.

-- Skinntröjor --
- Bilhandskar -
Arbetshandskar
bäst och billigast hos
K. Dahlström
Rikst. 42. Grängesberg

HALLINS KONDITORI
OCH CAFÉ
REKOMMENDERAS
GRÄNGESBERG
RIKSTELEFON 82

Grängesbergs Nya Slakteriaff.
Inneh.: G. D. Hallin
Rikst. 85 B
DAGLIGEN FÄRSKA VAROR.
PRIMA CHARKUTERIVAROR
AV EGEN TILLVERKNING I
PARTI OCH MINUT. KÖTT
OCH FLÄSK. - Billiga priser.

Prova Santos-blandningen n:o 9
i gula-blå påsar.
UTMÄRKT GOTT OCH BILLIGT, ALLMÄNT OMTYCKT KAFFE
J. G. ERIKSSON
Blårns Grängesberg Riks 27

Gerhard Wennerströms
Kött- Fläsk- & Charkuteriaffär
Blårns - Grängesberg
REKOMMENDERAS
Obs.! Alltid goda o. färska varor

Korkmattor
och
Gångmattor
billigast uti
Grängesbergs Arbetares
Handelsförenings A.-B.

BLOMBERGSKA BOKHANDELN
Grängesbergs enda välsorterade bokhandel
Skönlitteratur - Skolböcker
Tidningar - - - - Musikalier
Skriv- o. ritmateriel - Papper
Rikstelefon 56

JOHN SVENSSONS EFTR.
HERR- OCH DAMSKRÄDDERI
Rekommenderar sina tillverkningar av allt vad till grket hörer. Välsorterat lager av in- och utländska tyger i moderna mönster o. goda kvalit. Gör ett besök!
Rikstelefon 110 Grängesberg

Blommor
Färsk frukt alla slag
Rot- och Grönsaker
finnes alltid i
Almqvists Frukt- och Blomsterhandel
Grängesberg Rikstelefon 129

Ernst G. Johanssons Rak- & Frisérsalong - Blårns Grängesb.
De som raka sig själva köpa HENRIK GAHNS RAKTVÅL i lös vikt.
Endast en bråkdel av priset på annan raktvål. - - - - - -

Wictor Ströms
Fisk- & Fruktaffär
REKOMMENDERAS
GRÄNGESBERG
RIKSTELEFON 123

Leander Janssons
Päls-, Hatt-, Möss- och Modeaffär
Rikstelef. 107 - Grängesberg
Stort lager av HATTAR.
Nyinkommet lager för vintersäsongen. STRANDKOFTOR i goda kvalit. Vinterhandskar och vantar m. m. Billiga priser.

Stor nyhet i Ullgarn
Blus- och Klädningstyger
till billigaste priser i
Johan Anderssons Manufakturaffär - Blårns, Grängesb.

MUSIKINSTRUMENT
FIOLER, GUITARRER,
ZITTROR, DRAGSPEL
MUNSPEL, GRAMOFONER.
Tillbehör och färska strängar ständigt på lager.
Levins Ur- & Guldsmedsaffär
Telefon 132 Grängesberg

LÄGSTA PRISER
å småmateriel och tillbehör.
GALOSCHER
FIN PASSFORM
SPECIALITÉ:
Grova skor o. Näverkänger utföras på beställning.
Aktiebolaget Grängesbergs Sko- & Reparationsfabrik

Ungkarlar med självhushåll
köpa sina behov av matvaror bäst och billigast hos undertecknade. Utom ständigt färskt lager av konservaror och syltor finnes konserverade kötträtter samt rikhaltigt lager av konserver, delikatesser. Köp kontant och begär kassakvitto.
Alfred Söderlunds Handels-Aktiebolag, Grängesb.
RIKSTELEFON 5

Gynna "Moderjordens" annonsörer!

VARMA, STARKA OCH BILLIGA
Underkläder
Nyheter i Hattar o. Mössor
hos
K. Dahlström
Rikst. 42. Grängesberg

Wibell & Comp.
Grängesberg
Välsorterat lager till platsens lägsta priser.

Grängesbergs Begravningsbyrå
(Invid Folkets Hus)
Likkistor. Begravningskransar.
Svepningar ombesörjas.
M. E. NILSSON,

Lantbrukare och Hönsägare
GRÄNGESBERGS BENKVARN
rekommenderar sig vid behov av
ÅKERBENMJÖL o. HÖNSGRYN
Ben mottages till förmalning.
Grängesbergs Benkvarn
Rikst. 117. Box 217.

Ingeborg Janssons Hembageri
Norra Berget, Grängesberg
Rikst. 117.
Alla sorters bröd, Matbröd o. Finbröd. Stor sortering av Julgranssaker m. m.
Beställningar mottages.

Centralcaféet
(Invid B. J. station)
REKOMMENDERAS

Anteckna adressen!
Skriftliga förfrågningar i juridiska spörsmål besvaras.
Skrivelser uppsättes till domstolar och myndigheter.
Utredningar, Deklarationer, Bouppteckningar och Arvskiften verkställes efter anmodan.
Billigt arvode. Mångårig praktik.
JOHN FORSLUND
Solbacken 3 STÄLLBERG

GRÄNGESBERGS TRYCKERI 1922